

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/65209

Sayı : 72079556-610-592
Konu : Soru Önergesi (7/65209)

27.06/2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 07.06.2022 tarihli ve 1027294 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan Konya Milletvekili Sayın Abdulkadir KARADUMAN tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/65209 Esas Numaralı yazılı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Derya YANIK
Bakan

Ek: Cevap Metni (3 sayfa)

Konya Milletvekili Sayın **Abdulkadir KARADUMAN**'a Ait 7/65209 Esas Numaralı Yazılı
Soru Önergesine İlişkin Cevap Metni

Bakanlığımız özel gereksinimi olan bireylere engel grubuna göre ayırım göstermeden ancak engel gruplarının güçlü ve zayıf yönlerini gözeterak çalışmalarını yürütmektedir. Özel gereksinimi olan çocukların eğitim öğretim faaliyetleri Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yürütölmektedir. Özel gereksinimi olan çocukların eğitime tam ve eşit olarak katılım sağlanması için farklılıkları gören ve çeşitliliği destekleyen kapsayıcı eğitimi her seviyede güçlendirmek için Milli Eğitim Bakanlığı ile çalışmalarını yürütmekte olan Bakanlığımız; Engelsiz Vizyon Belgesi ile de özel gereksinimi olan çocuklara en az kısıtlayıcı ortamda, akranları ile birlikte eğitimin her kademesinde katılımını destekleyen politikalar üretmeye devam etmektedir. Özel gereksinimi olan bireylere yönelik sağlık hizmetleri Sağlık Bakanlığı tarafından sağlanmakta olup, tarama ve takip programları neticesinde bireylere ihtiyaç duyduğu uygun sağlık hizmetleri sunulmaktadır.

Ülkemizde engelli bireylere yönelik bakım hizmetleri kapsamında yürütölen politikalarda ve stratejilerde engellilerin ailelerinin yanında ve sosyal çevrelerinden uzaklaştırılmadan bakımına öncelik verilmekte, evde bakımı mümkün olmayan engellilere de kurum bakımı seçeneği sunulmaktadır. Evde bakıma destek hizmeti, sürekli bakım ve rehabilitasyon hizmetleri, resmi yatılı bakım ve rehabilitasyon merkezleri, engelsiz yaşam merkezleri, umut evleri, geçici ve misafir olarak bakım hizmeti, özel bakım merkezleri, gündüzlü bakım ve rehabilitasyon merkezleri engelli bireylere sunulan bakım hizmet modelleri olup Serebral Palsi'li(SP) bireyler gereksinimleri doğrultusunda bu hizmetlerden yararlanabilmektedir.

Serebral Palsi, bebeklikte ya da çocukluk çağının başlarında ortaya çıkan ve vücut hareketlerini ve kas koordinasyonunu kalıcı şekilde etkileyen, sadece SP'li bireyleri değil aynı zamanda ailelerini ve çevresindeki diğer bireyleri de etkileyen bir hastalıktır.

Bakanlık olarak SP'li bireyler de dahil olmak üzere engelli bireylerin sevgi ve ilgi gördükleri aile ortamından kopmadan yaşamını sürdürebilmeleri öncelikli hedefimizdir. Bunun için gündüz bakım merkezlerinde engellisine bakan aile bireylerinin gün içerisinde kendilerine de vakit ayırıp sosyal hayata katılmalarını sağlamak ve engelli bireylerin ailesi yanında çevresinden koparılmadan bakımını sağlamak amacıyla tam veya yarı zamanlı olarak engelli bireylere ücretsiz gündüz hizmetler sunulmaktadır. Gündüz hizmet veren merkezlerde engelli bireyin öz bakım ihtiyaçlarının karşılanması yanı sıra toplumsal hayata katılımlarını sağlamak üzere eğitim, sosyal, kültürel ve sportif faaliyetler yürütölmektedir.

Merkezlerimizde, bireysel ya da grup eğitim odaları (fizyoterapi birimi, işitme engelli bireyler eğitim odası, görme engelli bireyler eğitim odası, zihinsel engelli bireyler eğitim odası, dil ve konuşma bozukluğu olan bireyler eğitim odası, özel öğrenme güçlüğü olan bireyler eğitim odası, yaygın gelişimsel bozukluğu olan bireyler eğitim odası), uygulama evi, duyu bütünleme odası, gözlem odası, kütüphane, sesli kütüphane ve okuma salonu, atölyeler (el sanatları atölyesi, müzik atölyesi, spor atölyesi, drama atölyesi, mutfak atölyesi, edebiyat ve çizgi atölyesi, örgün eğitim destek atölyesi, bilim atölyesi, dans ve hareket atölyesi, bilgisayar atölyesi, geri dönüşüm atölyesi, ahşap oyuncak yapım atölyesi, tarım atölyesi, hipoterapi) yer almaktadır.

Evde bakım yardımı alan engelli bireylerin aileleri başta olmak üzere, tüm engelli ailelerinin yıl içerisinde hac, umre, sağlık vb. gibi çeşitli nedenlerle engelli bireylerinden geçici süreyle ayrı kalacak olmaları halinde, engelli bireyler için mevcut yatılı kuruluşlarımızda ücretsiz sunulan geçici bakım hizmeti mevcuttur.

Engelli çocuğu bulunan ebeveynler çalışma hayatında; mazeret izni hakkı ile izin kullanımında gerekli kolaylık sağlanması hakkında, erken emeklilik ve malulen emeklilik hakkında yararlanmaktadır. Aynı zamanda engelli çocuğu bulunan ebeveynler 81 ilde bulunan Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlükleri ve Sosyal Hizmet Merkezlerinde sunulan aile danışmanlığı hizmetinden faydalanabilmektedir.

Bunun yanı sıra, mevzuatta belirlenen koşulları sağlamaları durumunda ŞP’li bireyler de dahil olmak üzere engelli bireyler; elektrik indiriminden, toplu taşıma araçlarında ücretsiz seyahat hakkında, araç alımında ÖTV muafiyetinden, EKPSS sınavı ile kamuda istihdam ve korumalı işyerleri ile özel sektörde istihdam hakkında yararlanabilmektedir.

Bakım hizmetleri dahil tüm ana alanlardaki hizmetlerin sunulmasında en önemli hususlardan birisi de erişilebilirliktir. Erişilebilirlik engelli bireyler başta olmak üzere, yaşlılar, hamileler, çocuklar, bebek arabalıları, geçici olarak engeli bulunanlar gibi günlük yaşamlarını idame ettirirken hareketliliklerinde zorluk yaşayan bireylerin başkalarına ihtiyaç duymadan binalara, toplu taşıma araçlarına ve açık alanlara ulaşabilmeleri ve bu alanları kullanabilmeleri için gerekliliktir. Türkiye’de engelliler için erişilebilirliğin sağlanmasına yönelik ilk yasal düzenleme, 1997 yılında 572 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile yapılmıştır. SP’li bireyler dahil tüm engelli bireylerin erişilebilirliğini sağlamak için ülke çapında çalışmalar gerçekleştirilmektedir. Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Yönetmeliği 20.07.2013 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Yönetmelik gereği illerde valilikler bünyesinde oluşturulan komisyonlarca, denetim sonucunda erişilebilir olmayan her bir tespit için idari para cezası uygulanabilmektedir. Denetim sonucu erişilebilir olduğu tespit edilen bina, açık alan ve toplu taşıma araçlarına erişilebilirlik belgesi verilmektedir. Mevzuat çerçevesinde erişilebilirliğin uygulanması tüm kurum ve kuruluşların görev ve sorumluluğundadır. Erişilebilirlik ile ilgili ulusal politikaların belirlenmesi ve bu politikaların hayata geçirilmesi için kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyon ve iş birliğinin sağlanması yönünde çalışmalara devam edilmektedir.

Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme kapsamında, engelli bireylerin ayrımcılığa uğramadan yaşamın her alanına katılımını sağlamak amacıyla sivil toplum kuruluşlarıyla sosyal diyalog güçlendirilmekte, bilgilendirici ve bilinçlendirici faaliyetler yürütölmektedir.

Bu bağlamda, engelli bireylere yönelik ülke çapında sunulan hak ve hizmetleri içeren “Engelliler İçin Bilgilendirme Rehberi” hazırlanmış olup, engelli birey ve ailelerinin bilgilendirilmesi ve bilinçlendirilmesi için kurumsal sayfamızda yayınlanmaktadır.

6 Ekim Serabral Palsi günü, 3 Aralık Dünya Engelliler Günü ve engelliler haftası gibi önemli tarihler başta olmak üzere farkındalık çalışmaları yapılmaktadır. 3 Aralık Dünya Engelliler Günü’nde “Herkes İçin Erişilebilirlik” temasıyla düzenlenen programda erişilebilirlik ödülleri verilmiştir.

Bakanlığımız tarafından farklı ihtiyaçları bulunan engel türleri için sorun ve ihtiyaç analizi kapsamında “STK Buluşmaları” adıyla toplantılar yapılmıştır. Bu toplantıların amacı; belirli engel gruplarına yönelik faaliyet göstermekte olan sivil toplum kuruluşlarının engelli birey ve ailelerinin yaşadıkları sorun ve çözüm önerilerini istişare ederek, bu sorunlara çözüm bulacak hizmet sunucularıyı aynı platformda bir araya gelmelerini sağlamaktadır. Serebral Palsi Kamu STK Buluşması, 29 Mayıs 2019 tarihinde kamu-sivil toplum iş birliği içerisinde hizmetlerin geliştirilmesi ve bu alanda farkındalık oluşturulması amacıyla gerçekleştirilmiştir. Bu toplantının sonrasında önemli çalışmalar başlatılmış; Bakanlığımız tarafından Türkiye Spastik Çocuklar

Vakfı (TSCV) ortaklığıyla “Ulusal Erken Müdahale Uygulamaları Geliştirme” iş birliği protokolü imzalanmış olup; “Fizyoterapistlere Yönelik Oyun Temelli ve Aile Merkezli Erken Müdahale Yaklaşımları” bağlamında faaliyetler gerçekleştirilmiştir.

Ayrıca, SP’li çocuklar da dahil olmak üzere özellikle engelli çocuklara yönelik Bakanlığımız tarafından ilgili paydaşlarla (MEB, Sağlık Bakanlığı, Üniversiteler, Sivil Toplum Kuruluşları) iş birliği içinde Engelli Çocuklara İlişkin Aile Temelli Ulusal Erken Müdahale Programının geliştirilmesine yönelik çalışmalar devam etmektedir.

Aile temelli ulusal erken müdahale programının amacı; gelişimsel gecikme ya da yetersizliğe karşı gebelik öncesinden itibaren yeni doğan ve küçük çocukların risk durumlarının belirlenerek bu riskleri ortadan kaldırmaya yönelik koruyucu tedbirler alınmasını sağlamak ve erken tanı, erken sağlık, erken eğitim ve rehabilitasyon hizmetlerini içeren sistemli bir müdahale zincirinde sunulmasını sağlamaktır.

Erken dönemde tanılanan ve sosyal hizmetlere erişim hakkı kazanan çocuklar için sunulacak yeni bir hizmet alanı da erken müdahale hizmet alanı olacaktır.

Ulusal Engelli Veri Sisteminde kayıtlı ve hayatta olan engelli sayılarına ilişkin bilgiler, “Engelli ve Yaşlı İstatistik Bülteni” Bakanlığımız internet sayfasında; engellilere ilişkin veriler ise Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) internet sayfasında yayımlanmaktadır.